

”Edelleen harmittaa etten sanonut mitään vaan poistuinkin paikalta.”
Opiskelijoiden kokemuksia seksuaalisesta väkivallasta
yliopistokontekstissa

Emmi Rauhamäki

Kasvatustieteen kandidaatintutkielma
Kevätlukukausi 2018
Kasvatustieteiden laitos
Jyväskylän yliopisto

TIIVISTELMÄ

Rauhamäki, Emmi. 2018. "Edelleen harmittaa etten sanonut mitään vaan poistuinkin paikalta." - Opiskelijoiden kokemuksia seksuaalisesta väkivallasta yliopistokontekstissa. Kasvatustieteen kandidaatintutkielma. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden laitos. 31 sivua + liitteet.

Tässä tutkielmassa selvitän, millaisia kokemuksia yliopisto-opiskelijoilla on seksuaalisesta häirinnästä ja väkivallasta etenkin yliopistokontekstissa. Tutkimuksen tarkoituksena on valottaa opiskelijoiden kokemuksia tilanteista, joissa väkivaltaa tapahtuu, ja selvittää tilanteissa merkitykselliseksi koettuja valtasuhteita. Lisäksi tutkimus tarjoaa näkökulman ilmiön yleisyyteen sekä siihen, kuinka vaiettu aihe on yhteiskunnassamme vaikka se vaikuttaa monien elämään päivittäin.

Aineiston keruu toteutettiin internetin välityksellä kyselylomakkeella, jossa oli esitietojen lisäksi yksi avoin kysymys ilman merkkirajoitusta. Analyysin lähtökohtana oli aineistolähtöisyys. Opiskelijoiden kokemuksia ryhmiteltiin sekä tapahtumaympäristön että tapahtumien kulun perusteella ottaen huomioon myös tilanteissa esiintyneet valta-asetelmat osapuolten välillä. Tutkimus osoitti, että korkeakouluopiskelijat ovat kokeneet seksuaalista häirintää ja väkivaltaa sekä yliopistokontekstiin liittyvissä tilanteissa että vapaa-ajallaan. Yliopistokontekstissa merkittävimpiä kokemuksia olivat yliopiston opetushenkilökunnan jäsenen ja opiskelijan väliset tilanteet sekä opiskelijoiden keskinäisessä vuorovaikutuksessa tapahtuneet väärinkäytökset. Erilaiset valtasuhteet ilmenivät opiskelijoiden tarinoissa vahvasti.

Tulokset herättivät kysymyksiä siitä, miten tasa-arvo toteutuu suomalaisissa yliopistoissa ja miten jokaiselle voidaan taata niissä turvallinen oppimis- ja työympäristö. Lisäksi tutkimus kannustaa pohtimaan sitä, toteutuvatko oppilaitosten laatimat tasa-arvosuunnitelmat, ja mikäli eivät, miten suomalaisissa yliopistoissa saadaan entisestään edistettyä tasavertaisuutta.

Asiasanat: seksuaalinen väkivalta, sukupuolinen häirintä, yliopistot, opiskelijat, tasavertaisuus

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	4
2	MITÄ SEKSUAALINEN VÄKIVALTA ON?	6
	2.1 Seksuaalisen väkivallan ulottuvuudet.....	6
	2.2 Seksuaalisen väkivallan tutkimus Suomessa.....	8
	2.3 Yliopistokonteksti	8
3	TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA TUTKIMUSKYSYMYKSET	10
4	TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	11
	4.1 Tutkimuskohde ja lähestymistapa.....	11
	4.2 Tutkimukseen osallistujat / Tutkittavat.....	11
	4.3 Aineiston keruu.....	12
	4.4 Aineiston analyysi	12
	4.5 Eettiset ratkaisut.....	14
5	TULOKSET	15
	5.1 Väkivaltatilanteita sekä yliopistossa että vapaa-ajalla	15
	5.1.1 Yliopistolla tapahtuneet tilanteet	15
	5.1.2 Opiskelijatapahtumissa koetut tilanteet	17
	5.1.3 Opiskelun ulkopuoliset vapaa-ajan tapahtumat	18
	5.2 Valtasuhteiden ilmeneminen kokemuksissa	20
	5.2.1 Opiskelijoiden väliset valta-asetelmat ja ikä vallan välineenä	20
	5.2.2 Fyysiset valta-asetelmat ja kaveruussuhteet kertomuksissa....	21
6	POHDINTA	23
	6.1 Valtasuhteet kokemuksissa	23
	6.2 Väkivaltakokemusten tilanteisuus	25
	6.3 Tutkimuksen luotettavuus	26
	6.4 Jatkotutkimushaasteet	27
	LÄHTEET	29
	LIITTEET	32

1 JOHDANTO

Syksyllä 2017 sosiaalisessa mediassa alkoi levitä kampanja nimeltään #metoo. Kampanjan tarkoituksena oli levittää tietoisuutta seksuaalisen häirinnän ja väkivallan yleisyydestä, ja osoittaa sen olevan laittomuudestaan (ks. luku 2) huolimatta huomattavasti arkipäiväisempi ilmiö kuin miltä se yhteiskunnassamme päällepäin vaikuttaa. Me too -kampanja herättikin paljon huomiota sekä sosiaalisessa että valtakunnallisessa mediassa, ja sen myötä yhteiskunnallinen keskustelu seksuaalisesta väkivallasta on yleistynyt tutkielman kirjoittamisen aikana. Keskusteluun on noussut useita tapauksia, joissa auktoriteettiasemassa olevat henkilöt ovat käyttäytyneet epäasiallistesti ja hyödyntäneet valta-asemaansa seksuaalisissa tarkoituksissa. Suomessa julkisuuteen ovat keväällä 2018 nousseet esimerkiksi Aalto-yliopiston (ks. esim. Kanerva 2018; Rigatelli 2018) sekä Tampereen yliopiston (ks. esim. Tolonen 2018) professorit, joiden käytös opiskelijoita kohtaan on ollut varsin kyseenalaista. Seksuaalirikokset ovat myös täysi-ikäisten välisinä tapahtumina rikoslain 20. luvun (563/1998) nojalla rangaistavia tekoja, ja siksi on ehdottoman tärkeää tutkia seksuaalista väkivaltaa ilmiönä myös yliopistokontekstissa.

Seksuaalisesta väkivallasta on usein helpompi vaieta kuin puhua, sillä usein häpeä leimaa uhrin ajatuksia vielä pitkään tilanteen jälkeen. On melko selvää, että sellaisissa ympäristöissä, joissa on suuri määrä ihmisiä jokseenkin rajoituksissa tiloissa, häirintää ja myös vakavampaa väkivaltaa todennäköisesti tapahtuu mutta harva puhuu kokemuksistaan. (Heikkinen 2011, 174-175.) Yliopisto on juuri tällainen konteksti, jossa suuret määrät nuoria opiskelijoita toimivat yhdessä sekä julkisissa että yksityisissä tiloissa (Fisher, Cullen, & Turner, 2000, 9) ja erilaiset valta-asetelmat leimaavat päivittäisiä sosiaalisia suhteita. On tärkeää selvittää, miten seksuaalinen häirintä näkyy yliopistokontekstissa, ja millaisissa tilanteissa opiskelijat ovat kokeneet seksuaalista väkivaltaa sen eri muodoissa aina lievistä häirinnästä fyysisiin loukkauksiin.

Korkeakouluissa seksuaalisen väkivallan yleisyyttä on tutkittu useissa yhteyksissä kansainvälisesti (ks. esim. Abel, 2017; Fisher ym., 2000), mutta suomalaista tutkimusta aiheesta on hankala löytää ja monet tutkimukset ovat melko vanhoja. Huomattavan suuressa osassa tutkimuksia seksuaalista väkivaltaa on tutkittu vain osana laajempaa työhyvinvointiin, valta-asetelmiin tai tasa-arvoon liittyvää kokonaisuutta (ks. esim. Heikkinen 2011, Kiiänmaa 2012, Saari & Villa 2016). Seksuaalista väkivaltaa on hankala tutkia yleistettävästi, sillä sen kaikkia mahdollisia ilmenemismuotoja on vaikea tavoittaa luotettavasti (Fisher ym. 2000, 10), ja siksi myös laadullista tutkimusta aiheesta tarvitaan. Aiheesta keskustellessa on hyvä muistaa, että seksuaalinen häirintä tai seksuaalisiin tekoihin painostaminen ovat yhtä valideja väärinkäytön muotoja kuin fyysiset, seksuaalissävyytteiset kontaktit kuten koskettelu tai raiskaus (Fisher ym., 2000, 17).

Seksuaalisen väkivallan tilannesidonnaisuudesta ei juurikaan ole saatavilla tutkimusta. Tämän tutkimuksen tarkoituksena onkin selvittää, millaisia kokemuksia opiskelijoilla on seksuaalisesta väkivallasta, ja valottaa tilanteiden osapuolten välisiä valta-asetelmia. Lisäksi tutkimuksen tavoitteena on herättää keskustelua tästä tärkeästä aiheesta ja nostaa esiin mahdollisia tasavertaisuuden ongelmakohtia suomalaisissa yliopistoissa.

2 MITÄ SEKSUAALINEN VÄKIVALTA ON?

Suomen tasa-arvolain 1 § (609/1986) mukaan naiseen, mieheen tai muun sukupuoliseen ei saa kohdistaa syrjintää tai häirintää perustuen henkilön sukupuoli-identiteettiin, sukupuolen ilmaisuun tai seksuaalisuuteen. Tasa-arvolain perusteella 5 § - 5 a § (609/1986) jokaisella suomalaisella oppilaitoksella tulee olla kolmen vuoden välein päivitettävä tasa-arvosuunnitelma, jonka tarkoituksena on ehkäistä ja poistaa sukupuolinen ja seksuaalinen häirintä oppilaitoksessa. Tässä luvussa tutustun aiheetta käsittelevään tutkimukseen ja nostan esiin aihepiirin merkittäviä tutkimustuloksia.

2.1 Seksuaalisen väkivallan ulottuvuudet

Suomalaisessa tutkimuksessa aihepiirin peruskäsitteeksi on vakiintunut termi sukupuolinen häirintä tai ahdistelu (ks. esim. Aaltonen, 2009; Mankkinen, 1995). Tässä tutkimuksessa päätin kuitenkin pitäytyä termissä seksuaalinen väkivalta, sillä mielestäni se kuvaa ilmiön vakavuutta parhaiten ja toimii luontevana kattokäsitteenä kaikille seksuaalisen häirinnän, väkivallan ja väärinkäytön muodoille. Tampereen yliopistossa vuosituhanen alussa toteutetussa selvityksessä todetaan, että yleisimmin kokemuksissa ei ole kyse tekijän seksuaalisesta halusta, vaan tilanteita leimaa pyrkimys korostaa valta-asetelmia ja erityisesti miehen ylempää asemaa naiseen nähden (Pasanen 2003, 5). Sukupuolimaininnan nostaminen osaksi pääkäsitettä tukee mielestäni liiaksi heteronormatiivista ajattelua, ja voi osaltaan pienentää vähemmistöjen kokemuksia, joille tulisi antaa yhtä suuri arvo kuin sukupuoli- ja seksuaalienemmistöjen kokemuksille.

Nähdäkseni kaikki edellä mainitut käsitteet ovat jokseenkin rinnasteisia, mutta sanamuotoina häirintä tai ahdistelu ohjaavat ajattelua lievempiin ongelmiin, kun taas väkivalta on sanana vahvempi ja kuvaa ilmiötä laajemmin. Lisäksi sekä häirintä että ahdistelu voidaan tässä kontekstissa nähdä väkivallan vakavuuden jatkumon osina, joten on perusteltua nostaa yläkäsitteeksi se termi, joka toimii luonnollisena kattokäsitteenä muille aihepiirin jaotteluille.

Kuten johdannossa mainitsin, seksuaalisen väärinkäytön ulottuvuudet ovat moninaisia eikä niitä ole helppo tavoittaa luotettavasti. Seksuaalisuuteen liittyvät asiat ovat usein arkoja, ja lievistäkin tapauksista voi olla vaikea saada tutkitavalta todenmukaista tietoa tilanteen kulusta (Fisher ym. 2000, 10). Fisher ym. (2000, 13) kuvaavat seksuaalisen väkivallan ulottuvan nonverbaaleista teoista, kuten seksuaalisiin tekoihin painostamisesta, aina fyysisiin kontakteihin kuten väkivaltaiseen seksuaaliseen kanssakäymiseen asti.

Toteutuneen seksuaalisen väkivallan tyypeistä voidaan eritellä toisistaan esimerkiksi penetraatio, ei-toivottu seksuaalissävytteinen fyysinen kontakti ja seksuaalisiin tekoihin painostaminen, niihin uhkailu tai pakottaminen (Fisher ym. 2000, 15). Seksuaaliseen väkivaltaan kuuluu siis sekä teon yritys että toteutunut teko huolimatta siitä, sisältyykö tekoon fyysistä kontaktia osapuolten välillä. Erityisesti toteutunut seksuaalinen väkivalta voi aiheuttaa uhrille hyvinkin pitkäkestoisia fyysiseen tai henkiseen hyvinvointiin liittyviä oireita tai sairauksia kuten esimerkiksi unettomuutta, painajaisia, voimattomuutta ja päänsärkyjä, tai raiskauksen ollessa kyseessä jopa ei-toivotun raskauden (Abel 2017, 21; Campbell, Sefl, & Ahrens 2003, 98; Vilka 2011, 100–101).

Käytännössä kaikkia tähän aihepiiriin liittyviä tutkimuksia leimaa se ongelma, että seksuaalisen häirinnän todellista laajuutta ja vakavuutta on vaikeaa, ellei jopa mahdotonta, mitata missä tahansa kontekstissa, vaikkakin erilaisia arvioita seksuaalisen väkivallan yleisyydestä voidaankin esittää (Jones 2015, 1). Ilmiön yleisyydestä puhuttaessa on myös muistettava, että kaikki tapaukset eivät tule raportoiduksi. Joissain ympäristöissä häirintä saatetaan nähdä osana normeja, eikä lievän häirinnän välttämättä koeta olevan tarpeeksi paha ongelma, jotta siitä ilmoitettaisiin eteenpäin (Heikkinen 2011, 175). Lisäksi kysymysten asettelu voi muuttaa tutkimusten tuloksia ratkaisevasti: mikäli kysytään suoraan, onko vastaaja kokenut seksuaalista ahdistelua tai häirintää, kyllä-vastauksia voi tulla jopa vain kymmenesosa siihen verrattuna, että kysytään erikseen erilaisista häirinnän muodoista nimeämättä kokemuksia ahdisteluksi tai häirinnäksi (Pasanen 2003).

2.2 Seksuaalisen väkivallan tutkimus Suomessa

Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen tasa-arvobarometriin osallistuneista noin joka kolmas nainen oli kokenut seksuaalista ahdistelua tai häirintää vastakkaiselta sukupuolelta edellisten kahden vuoden aikana, kun taas miehistä vastaavaa raportoi joka kuudes. Barometrin mukaan eniten seksuaalista häirintää kokevat 15–35 -vuotiaat naiset: noin puolet heistä raportoivat kohdanneensa häirintää miehiltä, ja miehistä noin joka viides vastasi kokeneensa häirintää naisilta. (Kiianmaa 2012, 65). Pasasen (2003, 21) mukaan Tampereen yliopiston henkilökunnasta naiset kokivat häirintää huomattavasti useammin kuin miehet. Muiden häirinnän muotojen ollessa yhtä yleisiä miesten ja naisten välillä, naiset joutuivat miehiin verrattuna noin kaksi kertaa useammin häiritsevien ehdottelujen kohteeksi (Pasanen 2003, 20).

Tasa-arvobarometrin vuosittaisen vertailun mukaan naisten kohtaama seksuaalisten tekojen ehdottelu ja fyysisten, epätoivottujen kontaktien määrä on pysynyt ennallaan viime vuosiin verrattuna, mutta loukkaavien vitsien ja seksuaalisuuteen tai kehoon liittyvien asiattomien huomauttelujen määrä on kasvanut (Kiianmaa 2012, 66). Kiianmaan (2012, 67) mukaan häiritsijä oli yleisimmin uhrille ennestään tuntematon henkilö. Toisaalta Yhdysvalloissa vuosina 2005–2007 toteutetussa yliopistokampuksen seksuaalista väkivaltaa koskevassa tutkimuksessa todettiin tekijän ja kohteen yleisimmin tunteneen toisensa etukäteen (Krebs 2007, 2–3), eli tuttuus tai tuntemattomuus ei välttämättä määritä sitä, toteutuuko väkivaltateko.

2.3 Yliopistokonteksti

Yliopistot ja muut oppilaitokset ovat väkivaltakokemusten kannalta omaleimaisia ympäristöjä sekä erilaisten valta-asetelmien että muodostuvien ryhmien, kuten vuosikurssien, vuoksi. Etenkin korkeakouluissa pitkien hakuprosessien vuoksi opintoalan tai -kaupungin vaihtaminen voi olla vaikeaa, eikä uhrilla välttämättä ole kovin monia vaihtoehtoja paeta väkivaltatekojen tekijää. Lisäksi yli-

opistoissa opiskelijan ja ohjaajan väliset suhteet ovat monilta osin erilaisia riippuvuussuhteita, joissa auktoriteettiasemassa olevalla professorilla tai opettajalla on valta päättää opiskelijan arvioinnista, ja mikäli opiskelija on kiinnostunut akateemisesta urasta, esimerkiksi päättötöiden arvioinnilla voi olla suuri merkitys urahaaveen toteutumisessa (Mankkinen 1995, 7; Pasanen 2003).

Seksuaalista väkivaltaa on Suomessa kuvattu korkeakouluissa useimmiten osana erilaisia tasa-arvotutkimuksia ja -kartoituksia (Pasanen 2003) tai opiskelijabarometreissa (Saari & Villa 2016). Tällaisissa tutkimuksissa seksuaalinen väkivalta jää kuitenkin vain pieneksi osaksi koko tutkimusta, eikä tilastollinen analyysi kerro yksityiskohtia kokemusten luonteesta. Pasanen (2003) toteuttaman Tampereen yliopiston häirintäselvityksen laadullisessa osiossa tulee esiin se, että yliopistokontekstissa seksuaalista häirintää tai ahdistelua tapahtuu yleisimmin miesopettajan taholta naisopiskelijaa kohtaan. Ajallisesti kokemukset sijoittuivat useimmiten joko aivan opintojen alkuun, jolloin opiskelija ei välttämättä vielä tiedä miten yliopisto tukee opiskelijaa vastaavissa tilanteissa, tai opintojen loppuvaiheeseen kuten väitöskirjan tekoon, jolloin opiskelija voi kokea helpoimmaksi ratkaisuksi olla hiljaa, jotta oma akateeminen ura ei vaarantuisi. (Pasanen 2003). Edellä mainitun lisäksi Oulun yliopistossa vuonna 2002 toteutettu laadullinen tutkimus seksuaalisesta häirinnästä ja ahdistelusta (Heikkinen 2002) on yksi ainoista suomalaisista 2000-luvulla julkaistuista aihepiirin tutkimuksista, joita teoriataustaan perehtyessä löytyi.

Kansainvälisessä tutkimuksessa yliopistokontekstiin sijoittuvaa seksuaalista väkivaltaa on tutkittu jonkin verran, mutta erityisesti Yhdysvalloissa toteutettuja tutkimuksia leimaa vahvasti koulujärjestelmän erilaisuus Suomeen verrattuna. Yhdysvalloissa yliopistotasoiset opiskelijat asuvat usein koulujen asuntoloissa eli kampuksella, mistä johtuen myös opiskelijoiden väliset suhteet voivat olla hyvin erilaisia kuin Suomessa. Asumisjärjestelyiden eroavaisuudet saattavat vaikuttaa sekä seksuaalisen väkivallan ilmenemismuotoihin että yleisyyteen, mikä on otettava huomioon kansainvälistä tutkimusta hyödynnettäessä. (Ks. esim. Fisher ym. 2000; Krebs 2007.)

3 TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, millaisissa opiskeluun läheisesti liittyvissä tilanteissa yliopisto-opiskelijat ovat kokeneet seksuaalista väkivaltaa. Tutkimuksessa opiskelukontekstiin on liitetty mukaan myös ainejärjestötoiminta ja poikkitieteelliset tapahtumat, sillä ainejärjestön tai muun opiskelijayhteisön toimiminen on monille tärkeä osa opiskelijaidentiteettiä. Opiskelijat viettävät ainejärjestön kautta järjestetyissä tapahtumissa aikaa keskenään, joten on relevanttia liittää myös opiskelijatapahtumien konteksti mukaan tutkimukseen. Tutkimuskysymykseni ovat:

1. Millaisissa tilanteissa opiskelijat raportoivat kokeneensa seksuaalista väärinkäyttöä?
2. Miten erilaiset valta-asetelmat uhrien ja tekijöiden välillä näyttäytyvät vastauksissa?

Toinen tutkimuskysymys muotoutui vasta aineiston hankinnan jälkeen, sillä vastauksissa ilmeni erityisesti yliopistokontekstissa valtasuhteisiin liittyen mielenkiintoisia ja huomiota vaativia ongelmia, jotka halusin nostaa erityisesti esiin tutkimuksen raportoinnissa.

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Tässä luvussa käyn läpi tutkimuksen toteutukseen, tutkittaviin ja käytännön ratkaisuihin liittyviä seikkoja. Tässä luvussa kuvaan myös aineiston analyysin kulua, siihen liittyviä ratkaisuja sekä tutkimuksen eettisiä lähtökohtia.

4.1 Tutkimuskohde ja lähestymistapa

Tutkimuksen kohteena olivat suomenkieliset yliopisto-opiskelijat, jotka ovat kokeneet tai todistaneet jonkinasteista seksuaalista väkivaltaa. Alun perin tarkoituksena oli tutkia opiskeluun liittyvien väkivaltatilanteiden konteksteja, mutta vastaukset ohjasivat analyysia ottamaan lukuun myös joitakin vapaa-ajalla ja ennen yliopisto-opintojen aloittamista tapahtuneita tilanteita.

Tutkimus on toteutettu hyödyntäen laadullista tutkimusotetta, jonka lähtökohtana on yleisesti todellisen elämän ja sen ilmiöiden kokonaisvaltainen kuvaaminen mahdollisimman todenmukaisesti (Hirsjärvi, Sinivuori, Remes, & Sajavaara 2000, 152). Tässä tutkimuksessa menetelmänä on fenomenologinen tulkulma, joka kuvaa erityisesti yksilön kokemuksia ympäröivästä maailmasta ja sen tapahtumista hänen omaan historiaansa peilaten (Laine 2010, 29).

4.2 Tutkimukseen osallistujat / Tutkittavat

Tutkittavat ovat suomenkielisiä yliopisto-opiskelijoita kolmesta suomalaisesta yliopistosta. Tutkimuksen rajoittuminen vain pieneen osaan Suomen yliopistoista ei laadullisessa tutkimuksessa tule ongelmaksi, sillä tarkoituksena on kertoittaa yksittäisten opiskelijoiden kokemuksia eikä niinkään tuottaa yleistettävää tietoa kokemusten yleisyydestä tai niiden luonteesta.

Tutkimukseen osallistui yhteensä 85 opiskelijaa kolmesta yliopistosta ja yhteensä 13 eri tiedekunnasta. Vastaajista 77% oli naisia, 21 % miehiä ja 2 % muun sukupuolisia. Vastaajien ikä vaihteli 19 ja 67 ikävuoden välillä. (Ks. liite 3.)

4.3 Aineiston keruu

Aineisto kerättiin keväällä 2018 hyödyntäen Webropol-sivuston kautta luotua kyselyä (liite 2). Linkkiä kyselyyn jaettiin yliopistojen ylläpitämiä sähköpostilistoja hyödyntäen. Sähköpostilistoille kuuluvat opiskelijat olivat kuluvana vuonna yliopistossa läsnäolevia opiskelijoita useista eri tiedekunnista ja pääaineista.

Aineiston keruun menetelmäksi valikoitui internetissä täytettävä, neljästä esitiedosta ja yhdestä avoimesta kysymyksestä koostunut lomake. Tutkimus olisi ollut mahdollista toteuttaa myös sähköpostin välityksellä, mutta kato olisi todennäköisesti ollut suurempi kuin kyselypohjaa käytettäessä, sillä anonymiteetin säilyttämiseksi vastaajien olisi ollut pakko vastata eri sähköpostiosoitteesta kuin mihin linkki lähetettiin. Valmis kyselypohja helpotti sekä vastausten antamista että aineiston analyysivaihetta, sillä kyselypalvelun kautta aineisto voitiin muuntaa suoraan digitaaliseksi matriisiksi.

Tutkimuksen aiheen arkuuden vuoksi vastaajilta ei kysytty kovin tarkkoja esitietoja, eikä lomakkeeseen asetettu erikseen validiteettikysymystä. Taustatietojen lisäksi lomakkeessa oli vain yksi avoin kysymys, jossa vastaajaa pyydettiin kertomaan mahdollisimman tarkasti kokemastaan tai todistamastaan tilanteesta (liite 2, kysymys 5). Vain yhteen, avoimeen kysymykseen päädyttiin siksi, että vastaajien olisi mahdollisimman helppo kirjoittaa kokemastaan niin paljon tai vähän kuin he halusivat. Näin myös kirjoittamisen jäsenys ja tarinanomaisuuden säilyttäminen jo vastauksen kirjoitusvaiheessa tehtiin mahdollisimman helppoksi. Kuten Hirsjärvi ym. (2000, 188) kirjoittavat, avoin kysymys antaa vastaajalle mahdollisuuden osoittaa, mikä hänestä on merkityksellistä kokemuksessa, ja tuo monivalintakysymyksiä helpommin esille vastaajan tunteita aiheeseen liittyen.

4.4 Aineiston analyysi

Aineiston analyysi toteutettiin aineistolähtöisesti, eli asettamatta ennakkoon mitään tiettyä kehystä tai kaavaa tulosten jaotteluun. Ensin vastaukset jaettiin kokemuksista kertoviin vastauksiin ja ei-vastauksiin, eli tutkimuskysymykseen

vastaaviin ja tutkimuksen kannalta epärelevantteihin vastauksiin. Kaikkien 85 vastauksen joukosta tapahtumia kuvaavia kertomuksia oli 50 vastauksessa, ja koska vastaajien oli mahdollista kertoa useammasta kuin yhdestä tapauksesta, yksittäisiä kokemuksia kertyi 75. Joidenkin vastaajien teksteissä rajanvedot eri kokemusten välillä olivat hieman epäselviä, mutta yhdeksi kokemukseksi määriteltiin joko tietyssä yksittäisessä tilanteessa tapahtuneet asiat tai selkeänä jatkumona esitetyt kertomukset, joissa tekijä pysyi koko kertomuksen ajan samana.

Tutkimuskysymyksenä tässä vaiheessa oli selvittää, millaisissa tilanteissa opiskelijat raportoivat kokeneensa tai todistaneensa seksuaalista väkivaltaa. Kyllä-ei-jaottelun jälkeen tapahtuneista kokemuksista raportoivat vastaukset jaettiin värikoodaamalla kolmeen eri kategoriaan: sininen väri liittyi opiskeluun liittyviin tilanteisiin, vihreä vapaa-ajan tilanteisiin ja oranssi työelämän tilanteisiin (kuva 1). Lisäksi vastauksista lihavoitiin tilanteiden kannalta merkitykselliset seikat ja kursivoitiin muut tärkeät huomiot, kuten asenteista kertovat ilmaisu-

21	<p>Fuksina päädyin parisuhteeseen vanhemman oppilaan kanssa, joka painosti aika tavalla seksiin. Koskaan ei mitään fyysistä ~~jne~~ tapahtunut ja minua ei pakotettu, mutta koin usein ahdistusta tilanteista ja keskusteluista. Kun ex-poikaystävä viimein tajusi ettei heru pitkään aikaan, hän jätti minut.</p> <p>Usein myös vanhemmat jätkäoppilaat heittää tosi seksuaalista läppää, josta ei voi sanoa mitään koska se on vaan viitsi ja kukaan muukaan ei sano siitä mitään.</p>
----	--

Kuva 1: Analyysiesimerkki.

Opiskeluun liittyviin tilanteisiin sisältyivät sekä yliopiston tiloissa tapahtuneet kokemukset, yliopiston henkilökunnan jäsenten teot, ainejärjestön tai muun opiskelijajoukon yhteiset tapahtumat tai juhlat ja sellaiset kokemukset, joissa toisen osapuolen opiskelijastatus oli jollakin tapaa koettu merkittäväksi. Opiskeluun liittyviä tilanteita raportoitiin 48,5 prosentissa kyllä-vastauksista.

Vapaa-ajan tilanteisiin jaoteltiin sellaiset kokemukset, joissa tilanteen kontekstia tai merkitystä ei erikseen selvennetty, tai niistä kävi selvästi ilmi kokemuksen sijoittuneen vapaa-ajan viettoon. Vapaa-ajan tilanteet muodostivat 48,5 prosenttia kaikista kyllä-vastauksista.

Työelämän tilanteisiin sijoitettiin vastaajien raportoimat tapaukset, joissa heihin oli kohdistunut seksuaalista väkivaltaa heidän ollessaan töissä. Työelämän tilanteita raportoitiin kyselyssä selvästi vähiten, noin 3 % myöntävistä vastauksista.

4.5 Eettiset ratkaisut

Tutkimuksen toteuttaminen internetissä kyselypohjan kautta varmisti sen, että vastaajien anonymiteetti säilyi. Vastaajan ei ollut pakko luovuttaa tunnistamisen mahdollistavia tietoja validiteettikysymyksinä toimineiden esitietojen lisäksi, ja mikäli vastaaja halusi ottaa yhteyttä tutkijaan, yhteydenotto oli mahdollista suorittaa myös anonyymien sähköpostiosoitteen kautta. Validiteettikysymykset oli aseteltu siten, että niistä ei voinut tunnistaa yksittäisiä vastaajia.

Tutkittaville kerrottiin tutkimuksen tarkoituksesta, ja heillä oli mahdollisuus kirjoittaa niin vähän tai niin paljon kuin he itse halusivat. Keskenäisiksi jääneitä tai lähettämättömiä vastauksia ei tallennettu minnekään. Kuten vastaajille luvattiin, aineistoa säilytettiin raportin kirjoituksen ajan salanasuojattuna, eikä aineistoa näytetty sellaisenaan kenellekään ulkopuoliselle.

5 TULOKSET

Tässä luvussa kuvaan tutkimukseni tuloksia. Ensin käsittelen ensimmäistä tutkimuskysymystä, eli tilanteita, joissa opiskelijat kertoivat kokeneensa seksuaalista väkivaltaa. Luvun päätteeksi vastaan toiseen tutkimuskysymykseen kuvaamalla valtasuhteiden ilmenemistä opiskelijoiden kertomuksissa.

Tulkitsin opintoihin liittyviksi tilanteiksi sellaiset tilanteet, joiden fyysinen tapahtumaympäristö oli yliopistolla tai joissa toimijana oli joko yliopiston henkilökunnan jäsen tai toinen opiskelija. Useissa vastauksissa toisen osapuolen opiskelijastatus koettiin merkitykselliseksi tapahtumaympäristöstä riippumatta. Vastaaajista yksi kertoi tehneensä tapahtumasta rikosilmoituksen, ja toinen vastaaja kertoi turvautuneensa oman ylioppilaskuntansa häirintäyhdyshenkilöön tilanteen selvittämiseksi. Muut vastaajat eivät suoraan kertoneet hakeneensa apua tilanteeseen.

5.1 Väkivaltatilanteita sekä yliopistossa että vapaa-ajalla

Opiskelijoiden raportoimat kokemukset liittyivät selkeästi kolmeen eri tilannekategoriaan: yliopistolla tapahtuneisiin kokemuksiin, opiskelijatapahtumiin tai vapaa-ajalla tapahtuneisiin tilanteisiin. Opiskelijoiden kertomuksista vain harvoissa tilannekonteksti jäi epäselväksi, ja yleisimmin suoran maininnan puuttuessa tilanneyhteys oli pääteltävissä joko osallisten statuksista tai muista yksityiskohdista.

5.1.1 Yliopistolla tapahtuneet tilanteet

Yliopistolla tapahtuneissa tilanteissa opiskelijoiden vastauksista oli hahmotettavissa neljä hallitsevaa teemaa. Ensimmäinen näistä on professorien tai muun yliopiston opetushenkilöstön opiskelijaan kohdistama, epätoivottu seksuaalisytytteinen käyttäytyminen kuten fyysinen kontakti tai verbaalinen häirintä. Vastaaaja 3 kuvaa vapaa-ajan tilannetta, jossa professori on häirinnyt opiskelijaa.

"Saunassa professori A sanoi minulle muiden kuullen, että "{Nimeni} on kyllä niin tiukka, ettei siittiökään mahtuisi sisään. -- Myöhemmin professori B sanoi minulle, että hänestä tilanne oli selkeä häirintätilanne ja pyysi anteeksi, ettei osannut puuttua siihen millään muotoa." (Vastaja 3)

Vastauksissa tuli ilmi sellaisia tilanteita, joissa professori tai muu yliopiston opetushenkilöstön jäsen on käyttäytynyt opiskelijaa kohtaan epäsopivasti esimerkiksi loukkaamalla opiskelijan fyysistä koskemattomuutta tai vihjailemalla opiskelijalle erilaisista seksuaalisista aktiviteeteista. Näitä vastauksia oli vain muutamia, mutta opiskelijat kuvasivat tilanteita tarkasti ja joillakin vastaajilla oli useampi, toisistaan erillinen kokemus joissa professori tai yliopiston opettaja oli osallisena tilanteissa.

"Samainen professori A on yrittänyt näkyvästi iskeä minua ja kuulemma myös muita opiskelijoita." (Vastaja 3)

Toisena teemana aineistossa olivat sellaiset yliopisto-opettajien tai professorien sanomiset tai teot, jotka voisi kontekstia huomioimatta tulkita varsin monella tavalla, mutta jotka saavat omassa tapahtumaympäristössään seksuaalisen sävyn tai jotka ovat muusta kontekstista johtuen tulkittavissa seksuaalissävytteiksi.

"Opettajan äänensävy ja olemus olivat täysin poikkeavia hänen normaalista käytöksestään, sekä myös kyseinen yksittäisen opiskelijan ulkonäön kommentointi oli täysin kummallista häneltä." (Vastaja 6)

"Minusta on annettu kuva, että olen jonkinlainen miesten perässä juoksija ja että kaipaisin miesseuraa. -- Minulle näytellään käsiä, yleensä vasenta kättä." (Vastaja 7)

Yllä vastaaja 7 kuvaa tilannetta, jossa seksuaalinen vihjailu heijastuu varsin pienten tekojen kautta arkielämään. Lainauksen tilanteessa käden korostamisella tarkoitettiin siis kihla- tai vihkisormuksen näyttämistä ja sitä kautta parisuhdestuksen indikointia nonverbaalisesti. Yllä lainattu vastaajan 7 kertomus kokemuksesta on varsin paljon monimuotoisempi kuin yksittäinen lainaus antaa olettaa, mutta lainatusta virkkeestä kuvastuu hyvin se, kuinka viattomalta yksittäiset teot voivat irrallisina kuulostaa. Kokonaisuutena tarina kuvasi pitkään jatkunutta ja suorastaan törkeää käytöstä opiskelijaa kohtaan, mutta sen osasina oli lukuisia, toisistaan erillisiä tapahtumia.

Kolmantena yliopistoon sijoittuvana teemana opiskelijat kertoivat opiske-
lutovereidensa käyttävän joskus epäasiallista kieltä vitseissään tai vitsailevan sel-
laisella tavalla, joka aiheuttaa epämukavuutta sekä vitsin kohteelle että tilanteen
sivustaseuraajille. Lisäksi opiskelijat raportoivat suoraan heihin itseensä, ylei-
simmin heidän ulkonäköönsä, liittyvistä huuteluista tai vitseistä, kuten alla ole-
vassa lainauksessa.

”Eräs henkilö² on opiskelijatapahtumissa mm. heittänyt vitsiä siitä, että ovat kat-
sonut persettäni (täällä takana paremmat näkymät, kommentoineet mitä haala-
reissa on yms.) ” (Vastaaaja 2)

Neljäntenä kategoriana yliopiston fyysiseen ympäristöön sijoittuneista ko-
kemuksista raportoitiin toisten opiskelijoiden epäasiallista käytöstä ja epätoivot-
tuja fyysisiä kontakteja. Näitä tilanteita oli lukumääräisesti kuitenkin verrattain
vähän, ja kuten lainauksista ilmenee, niitä raportoivat sekä naiset että miehet.

”Eräs henkilö⁴ käyttäytynyt usealle eri ihmiselle liian 'ystävällisesti' (esim tulee
aina suoraan hieromaan härtioita koulussa) -- Eräs henkilö⁷ puhuu seksistisesti
homoista ja lesboista ja puhuu avoimen sovinnistisesti koululla.” (Vastaaaja 2)

”Myös muutaman kerran koulussa joku naishenkilö on tullut kourimaan taka-
mustani. Lisäksi useita kertoja seksuaalissävyytteisiä juttuja ja peniksen pituuden
puntarointeja naishenkilöiden toimesta.” (Vastaaaja 8)

Yliopiston tiloissa tapahtuneissa kokemuksissa nimenomaan ympäristö koettiin
kuitenkin merkitykselliseksi tapahtumien kannalta, sillä vastauksissa korostet-
tiin kokemusten tapahtuneen juuri yliopiston tiloissa vaikka konteksti olisi ollut
pääteltävissä myös vastauksen muusta asettelusta.

5.1.2 Opiskelijatapahtumissa koetut tilanteet

Opiskelijatapahtumissa opiskelijat raportoivat kokeneensa varsin monenlaisia
väkivallan muotoja aina häiritsevistä vihjailuista epätoivottuun fyysiseen kon-
taktiin. Kuten vastaajan 9 kertomuksessa, joissain vastauksissa teko itsessään vai-
kutti hyvin mitättömältä mutta muuhun kontekstiin liitettynä oli tulkittavissa
seksuaaliseksi häirinnäksi.

”Minun rintojani on tuijotettu avoimesti niin, että olen itse asiasta täysin tietoi-
nen.” (Vastaaaja 9)

”Opiskelijabileissa minua puristettiin ilman näkyvää syytä kiveksistä. Ei siinä ollut mitään riitaa tai muuta kahnausta, vaan tilanne oli täysin spontaani”
(Vastaja 10)

Kuten yllä olevasta vastaajan 10 kokemuksesta ilmenee, sekä miehet että naiset raportoivat kohdanneensa seksuaalista väkivaltaa opiskelijatapahtumissa.

Opiskelijatapahtumissa ja niiden jatkoilla tapahtuneista tilanteista suuri osa sijoittui baareihin tai yökerhoihin, mutta vastaajat raportoivat myös joitakin muita tapahtumakonteksteja. Esimerkiksi vastaja 15 kertoi poikkitieteellisen tapahtuman saunaillasta, jossa useiden tiedekuntien opiskelijat saunoivat yhdessä ja osa saunojista pyrki painostamaan osallistujia sekasaunaan useista kieltäytymisistä huolimatta.

”Hetken kuluttua miesten puolelta alkoi kuulua erilaisia huutoja ja pyyntöjä sekasaunasta. Meidän puolelme ilmaisi selkeästi, että jos yksikin sitä ei halua, sitä ei tule. Toiselta puolelta tuli erilaisia alatyylisiä kommentteja ja jossain vaiheessa osa toisen puolen porukasta alkoi availla väliovea.” (Vastaja 15)

Muita raportoituja opiskelijoiden tapahtumiin tai juhliin liittyviä tilanteita olivat esimerkiksi ensimmäisen vuoden opiskelijoiden haalarikastajaiset sekä muut ainejärjestön järjestämät bileet tai tapahtumat.

5.1.3 Opiskelun ulkopuoliset vapaa-ajan tapahtumat

Täysin vapaa-ajalle sijoittuneita tilanteita raportoitiin 48,5 % vastauksista. Suurin osa näistä kokemuksista sijoittui yökerhoihin, baareihin tai muihin vastaaviin ympäristöihin, mutta myös muunlaisia kokemuksia raportoitiin. Useissa vastauksissa tuotiin esiin väkivaltakokemuksia nimenomaan fyysisen koskemattomuuden loukkauksina tai verbaalisena häirintänä, fyysisten kontaktien ollessa kuitenkin huomattavasti yleisempiä kuin verbaalisten.

”Jossain vaiheessa lähelleni tuli mies, joka kiellostani ja välimatkan ottamisesta huolimatta pyrki fyysiseen kontaktiin. Hän tarttui minuun, pyrki hieromaan genitaalijaan takapuoltani vasten ja lopulta työnsi kätensä hameeni alle.”
(Vastaja 12)

”Eräs mies, jota tapailin muutaman viikon, vihjaili vähän väliä seksuaalisista asioista ja pyysi minua vähentämään vaatteitani. Lisäksi hän hinkkasi itseään minua vasten, vaikka olin monia kertoja kieltänyt.” (Vastaja 13)

Yllä olevien, verrattain lievien kokemusten lisäksi vastaajat raportoivat myös joistakin huomattavasti vakavammista väkivaltateoista, jotka ovat sijoittuneet vapaa-ajalle. Vain harvat vastaajat kertoivat käyttäneensä päihteitä tapahtumien aikaan, mutta toisaalta on otettava huomioon, että päihteiden käyttö kiellettiin vain harvoissa kertomuksissa. Raiskauksia ei raportoitu kovin montaa, mutta esiin nousseita kokemuksia kuvailtiin tarkasti. Kaikissa vastauksissa nostettiin esiin se, että kokemuksella on ollut negatiivisia vaikutuksia tunne-elämään vielä jonkin aikaa tapahtuman jälkeenkin.

”Mies kuristikin yhtäkkiä ja pelkäsin myös tukehtuvani suuseksin aikana, kun mies piti päästäni kiinni. Hän myös hakkasi takapuoleni mustelmille ja mitään sanomatta pakotti minut anaaliseksiin lähes ’kuiviltaan’. -- En ole kertonut tästä muuta kuin parille kaverille. Enkä silloinkaan kasvotusten. En ole pystynyt puhumaan tästä, edes psykologilleni. Häpeän koko tilannetta ja tunnen itseni tyhmäksi.” (Vastaaja 16)

” -- erityisesti suhteen vedellessä oikeasti viimeisiään, itkin jo ennen kuin edes aloitimme. Yhdyntä aiheutti fyysistä kipua ja henkistä kärsimystä poikkeuksetta. Kun ero viimein realisoitui itselläni oli hyväksikäytetty olo.” (Vastaaja 17)

Opiskelijat kertoivat lievempien häirintätapausten lisäksi myös joistakin raiskauksista. Kokemuksissa ei ollut merkittäviä yhtäläisyyksiä, mutta vastauksista heijastui häpeä tilanteeseen joutumisesta ja niissä kerrottiin negatiivisten tunteiden, kuten syyllisyydentunteen, jatkuneen vielä varsin pitkään tapahtuneen jälkeen.

”Heräsin kuitenkin asunnosta, jossa ei ollut minun ja miehen lisäksi muita ja tämän miehen ollessa päälläni.” (Vastaaja 14)

”Hän ei halunnut tehdä väkivaltaa, mutta kun hän ei huomannut kuinka paljon mä pelkäsin tilanteesta, kuinka paljon mä yritin saada hänet irti minusta, silloin se trauma tapahtui minulle. -- 10 vuoden jälkeen pystyin vain antaa taas yhdelle miehelle minun oikea trust and respect, mutta hän on ollut minun ystävänä jo pari vuotta.” (Vastaaja 18)

Vastaajan 14 kokemuksessa raiskaus toteutettiin huumaamalla uhri niin sanotulla bilehuumeella klubi- tai baariympäristössä. Muissa kokemuksissa raiskaaja käytti henkistä väkivaltaa alistaakseen uhrin tahtoonsa, ja useammassa kuin puolessa raiskauskokemuksista uhri kertoi vastustelleensa ja selkeästi kieltäneensä tekijää. Lopuissa vastauksista uhrit kertoivat lamaantuneensa tilanteesta niin, etteivät uskaltaneet vastustella, jotta heihin ei sattuisi enempää tai jotta tekijä ei innostuisi entisestään.

5.2 Valtasuhteiden ilmeneminen kokemuksissa

Yliopiston opetushenkilöstön ja opiskelijoiden välisten tilanteiden lisäksi valtasuhteita ilmeni myös muissa kertomuksissa. Havaittiin, että varsinkin useissa opiskelijoiden vastauksissa mainitaan väkivallan tekijän olleen samasta ainejärjestöstä tai muuten vanhempi saman alan opiskelija. Muita aineistossa esiintyneitä valta-asetelmia olivat fyysisen vallan hyödyntäminen ja korkeampi ikä vallankäytön välineenä, sekä kaveruussuhteiden hyödyntäminen teoissa.

5.2.1 Opiskelijoiden väliset valta-asetelmat ja ikä vallan välineenä

Ensimmäisenä vallankäytön teemana vastauksissa näkyy vanhemman opiskelijan status, joka koetaan selkeästi merkitykselliseksi kokemuksissa. Yhdessäkään vastauksessa ei selvästi tuoda esiin tekijän nuoremmuutta uhriin nähden, vaan nimenomaan korkeampi ikä korostuu merkittävänä asiana.

”Tämä ei ole omaa kokemustani mutta ystävääni kaksi vuotta yritti iskeä vanhempi miespuolinen opiskelija samalta laitokselta. Vanhempi miespuolinen opiskelija ei antanut periksi vaikka kuinka monta kertaa sanoi ei.” (Vastaaaja 5)

”Usein myös vanhemmat jätkäoppilaat heittää tosi seksuaalista läppää, josta ei voi sanoa mitään koska se on vaan vitsi ja kukaan muukaan ei sano siitä mitään.” (Vastaaaja 21)

Lisäksi joissakin kertomuksissa nostetaan esille erityisesti fuksien eli ensimmäisen vuoden opiskelijoiden kiusaaminen tai häirintä vanhempien opiskelijoiden puolelta. Näitä kokemuksia raportoitiin tapahtuneen sekä yliopiston fyysisessä kontekstissa että opiskelijatapahtumissa.

”Ensimmäisenä opiskeluvuonna vanhempi miespuolinen opiskelija seurasi häntä naisten vessaan, ja käski hyvin suorasukaisesti tätä laskemaan housunsa.” (Vastaaaja 23)

”Samana fuksi vuonna, pikku jouluissa suoraan minun ja ystäväni takana puhuttiin kuinka fukseja olisi kiva panna ja tehdä bondage juttuja. Me olimme ainoat kaksi fuksia paikalla.” (Vastaaaja 5)

Joissakin vastauksissa tekijän korkeampi ikä nostettiin esiin merkityksellisenä kontekstista riippumatta. Näissä tapauksissa kyse oli yleensä joko verbaalisesta häirinnästä tai epätoivotusta fyysisestä kontaktista, ja tekijäksi identifioitiin

useimmiten huomattavasti vastaajaa vanhempi tai noin keski-ikäinen mieshenkilö.

"Kaverini oli tanssilattialla ja yhtäkkiä hänen takaansa tuli keski-ikäinen mies kähmimään häntä perseestä." (Vastaja 20)

Opiskelijatapahtumien lisäksi ikään perustuvaa valtasuhteiden käyttöä raportoitiin pääasiallisesti vapaa-ajan tilanteista, joissa vastaaja oli poistumassa baarista tai yökerhosta ja lähdössä kotiin.

"Lähdin baarista kahden aikoihin yöllä, ja narikasta minua seurasi kadulle ikäiseni mies. Hän lyöttäytyi seuraani ja seurasi minua kilometrin pituisen matkan kotini alaovelle asti." (Vastaja 1)

Kuten yllä olevassa vastaajan 1 kertomuksessa, joihinkin näistä tilanteista sisältyi myös selkeä uhka siitä, että ahdistelija pyrkii seuraamaan vastaajaa hänen kotiinsa.

5.2.2 **Fyysiset valta-asetelmat ja kavaruussuhteet kertomuksissa**

Toisena teemana korostuu fyysisen valta-asetelman merkitys seksuaalisen väkivallan toteuttamisessa tai sillä uhkailussa. Etenkin suurikokoisten mieshenkilöiden raportoitiin häirintää heitä itseään pienempiä naisia ja pidelleen heitä aloiltaan nimenomaan fyysistä ylivoimaansa hyödyntäen.

"Yhtäkkiä ilman minkäänlaista katsekontaktia minuun toinen miehistä otti käsistäni kiinni ja halusi minut heidän väliinsä. Sanoin ensin ystävällisesti, että "voisitko päästää irti". Mies ei näyttänyt kuuntelevan vaan piti todella lujaa käsistäni edelleen kiinni." (Vastaja 18)

Joissakin vastauksissa raportoitiin fyysistä vallankäyttöä myös siinä merkityksessä, että tekijä on tarkoituksella asettunut kohteensa eteen estämään ahdistavasta tilanteesta pois pääsemisen.

"Eteeni tuli isokokoinen mies, joka halusi jutella. Sanoin lyhyesti, että nyt en ehdi jutella, sillä etsin jotakuta. Hän esti liikkumiseni eteenpäin, ja hoki, etten pääse etsimään ystävääni, ellen suutele häntä." (Vastaja 19)

Fyysistä valtaa hyödyntävää häirintää raportoitiin yleisimmin joko opiskelijatapahtumista tai vapaa-ajalla tapahtuneista tilanteista.

Viimeisenä vallankäytön teemana aineistossa näkyy tuttavuus- tai kaveruussuhteiden hyväksi käyttäminen seksuaalisen väkivallan kohteen valinnassa. Opiskelijoiden välisiin valtasuhteisiin verrattuna kaverisuhteet tekevät tilanteista vielä henkilökohtaisempia, mikä saattaa asettaa uhrin vielä haavoittuvampaan asemaan tekijään verrattuna.

”Miespuolinen ystävä kouri minua rinnoista ja puhui seksuaalissävyytteisesti vapaa-ajalla.” (Vastaja 22)

”Lopulta ystävä kysyi, harrastaisinko hänen kanssaan seksiä edes säälistä. Se oli minulle liikaa ja ystävytemme päättyi siihen.” (Vastaja 11)

Suorien kaveruussuhteiden lisäksi vastaajat raportoivat useista tilanteista, joissa he olivat osallisena suuremmassa porukassa, ja yhteisten kavereiden kautta tutuksi tulleet henkilöt alkoivat ehdotella seksuaalissävyytteisiä asioita illan kuluessa.

6 POHDINTA

Tässä luvussa yhdistän tutkimukseni tulokset aiempaan tutkimukseen ja alan kirjallisuuteen sekä pohdin tutkimuksen tulosten merkittävyyttä yhteiskunnassamme. Pohdin tutkimuskysymysteni valossa sitä, millaisia ongelmia tai haasteita tulokset nostavat esiin, ja esittelen joitakin haasteita ja ajatuksia tutkimuksen jatkamiseen tästä aihepiiristä. Tutkimuksessa raportoiduista väkivaltakokemuksista hieman alle puolet liittyivät opiskeluun joko ympäristön tai seurueen kautta, ja hieman alle puolet sijoittuivat erilaisiin vapaa-ajan tapahtumiin ilman kytköksiä opiskelukavereihin. Loput kokemukset sijoittuivat työelämään.

Opiskelijat raportoivat sekä verbaalista että fyysistä seksuaalista väkivaltaa, mukaan lukien joitakin opiskelijoihin kohdistuneita väärinkäytöksiä yliopiston henkilökunnan jäsenten osalta. Pääasialliset tilanteet, joissa väkivaltaa esiintyi, sijoittuivat yliopistolle, opiskelijatapahtumiin ja vapaa-ajalle. Erilaiset valtasuhteet esimerkiksi vanhempien opiskelijoiden tai yliopiston opetushenkilökunnan ja vastaajien välillä koettiin merkityksellisiksi kertomuksissa. Käsittelen ensin tilanteissa esiintyneitä valtasuhteita, ja sen jälkeen siirryn kokemusten tilannesidonnaisuuteen liittyviin ongelmiin.

6.1 Valtasuhteet kokemuksissa

Merkittävin tutkimukseni tuloksista on epäilemättä se, että opiskelijoiden vastauksiin sisältyi kokemuksia yliopisto-opettajan tai professorin epäasiallisesta, seksuaalissävyytteisestä käytöksestä opiskelijaa kohtaan. Erityisen huolestuttavia ovat kokemukset, jotka sijoittuvat opetustilanteiden kontekstissa, sillä näissä tilanteissa opetushenkilöstön tai professorien valtasuhde opiskelijaan on hyvin selvä. Tällaiset tilanteet herättävät siis kysymyksiä siitä, onnistuvatko suomalaiset yliopistot noudattamaan tasa-arvosuunnitelmiaan ja mikäli eivät, kenellä lopulta on vastuu huolehtia niiden toteutumisesta?

Toisaalta tasa-arvosuunnitelmien kohdalla voidaan pohtia myös sitä, kuinka näkyviä tällaisten suunnitelmien tulisi yliopiston kontekstissa olla ja mitä

niihin tulisi sisältyä. Tasa-arvosuunnitelman yhdistäminen opiskelijoiden alkoholin ja huumeiden käyttöä ehkäisevään toimintaan voisi olla hyvä lähtökohta väkivaltatilanteiden ennaltaehkäisyyn (Vladutiu, Martin, & Macy 2011, 81). Tasa-arvoa turvaavan toiminnan läpinäkyvyys ja siitä tiedottaminen opiskelijoille voisi lisätä opiskelijoiden tietoisuutta siitä, millaisia kanavia yliopisto tarjoaa mahdollisen väkivaltatilanteen jälkeiseen avunsaantiin ja millaisia oikeuksia opiskelijalla on vastaavissa tilanteissa. Esimerkiksi Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta JYY:lla on sekä yleinen *Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma* että opiskelijajärjestöille tarkoitettu *Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusopas järjestöille*, joista erityisesti järjestöjen oppaassa ohjeistetaan miten häirintätilanteesta voi raportoida eteenpäin (Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta 2018). Opiskelijoiden tietoisuus tällaisista oppaista voi kuitenkin olla heikkoa, vaikka niissä olisi käytännön tietoa siitä, mistä apua on mahdollista saada.

Joissakin vastauksissa raportoitiin myös professorin tai muun yliopiston opetushenkilökunnan jäsenen epäasiallisesta käytöksestä yliopiston fyysistä ympäristöä vapaammassa tilanteessa kuten urheillessa tai saunoessa. Saman tyyppisestä, saunassa tapahtuneesta häirintäkokemuksesta on raportoitu suomalaisessa tutkimuksessa aiemminkin, joskin Oulun yliopiston raportissa yliopiston henkilökunnan jäsen ahdisteli vaihto-opiskelijaa (Heikkinen 2002, 150). Myös kuvaillun kaltaisissa, rennommissa tilanteissa yliopiston konteksti on kuitenkin otettava huomioon, sillä yliopistossa opiskellaan pääsääntöisesti useita vuosia eikä arvoasetelmia voi täysin jakaa sen perusteella, tapahtuuko jotain päivällä vai virka-aikojen ulkopuolella. Vaikka auktoriteettiasema opettajan ja oppilaan välillä purkautuu näennäisesti vapaa-ajalle siirryttäessä, seuraavalla luennolla tai seuraavassa tapaamisessa valtasuhde palautuu taas entiselleen.

Työelämässä seksuaalinen väkivalta aiheuttaa uhrille usein paineita vaihtaa työpaikkaa (Vilka 2011, 100), mutta korkeakoulujen hakumenettelyiden vuoksi opiskelijan voi olla vaikeaa tai jopa mahdotonta paeta tekijää vaihtamalla opiskelupaikkaa. Oulun yliopistossa toteutetussa tutkimuksessa kaksi opiskelijaa kertoivat yliopiston henkilökunnan jäsenen ahdistelleen heitä, mutta opiske-

lijoiden mukaan häiritsijöiden saattaminen vastuuseen teoistaan on organisaatio-
tasolla vaikeaa eikä tapaus lopulta vaikuttanut mitenkään häiritsijöiden asemaan
yliopistolla (Heikkinen, 2002 151).

Kaveruussuhde saattaa vaikuttaa tekijän ajatusmaailmaan teon soveliai-
suudesta, sillä jo ennestään tuttua ihmistä voi olla helpompi lähestyä tai hänelle
voi olla helppo vitsailla melko härskistikin. Esimerkiksi nimittely, kuten huorit-
telu tai homottelu, on kuitenkin kontekstista huolimatta pohjimmiltaan tapa ja-
kaa ihmisiä erilaisiin luokkiin, joista toiset ovat selvästi alempiarvoisempia kuin
toiset (Vilka 2011, 56). Kaveruussuhde ei aina takaa sitä, että toisen mielestä
hauska nimittely olisi molemmille osapuolille tervetullutta. Jonesin ja Kellyn
(2012, 154) mukaan etenkin pienissä ryhmissä, kuten kaveriporukoissa, yhden-
kin ryhmän jäsenen epämukavuus voi muuttaa koko ryhmän dynamiikkaa. Ne-
gatiiviset tunnekokemukset saattavat jatkuessaan lopulta jopa hajottaa ryhmän
(Jones & Kelly 2012, 154), eli jäsenten välisillä konflikteilla voi olla pitkäkestoisia
seurauksia koko kaveripiirille.

Vanhemman opiskelijan status nuorempaa opiskelijaa kokeneempana voi
toimia opiskelijoiden sisäisten valta-asetelmien luojana opiskelijayhteisössä. Täl-
laiset ääneen lausumattomat valta-asetelmat voivat helposti vaikuttaa etenkin
nuorten opiskelijoiden kokemukseen opiskelijoiden sisäisestä ryhmädynami-
ikasta. Nuorempi opiskelija voi kokea, että vanhemman opiskelijan auktoriteettia
voi olla vaikea haastaa, ja että tilanne on helpompi vain sietää sen vastustamisen
sijaan. Työelämässä erityisesti miesvaltaisten alojen työpaikoilla härskkeihin vit-
seihin vastaaminen valittajan leiman pelossa onkin yleisempää kuin epäasialli-
suudesta huomauttaminen, vaikka vitsailu koettaisiin häiritsevänä (Vilka 2011,
62).

6.2 Väkivaltakokemusten tilanteisuus

Opiskelijat raportoivat vain harvoja työelämään sijoittuneita väkivaltatilanteita,
ja niiden vähälukuisuus selittyikin nimenomaan vastaajajoukon opiskelijasta-

tuksella. Päätoimisena opiskelijana kokemukset työelämästä voivat rajoittaa lähinnä kesätöihin, ja vastauslomakkeen kysymyksenasettelu on saattanut rajata joitakin työelämään sijoittuneita kokemuksia pois aineistosta.

Kokonaisuudessaan yliopiston fyysiseen kontekstiin sijoittuneita kokemuksia raportoitiin aineistossa melko vähän, ja suurin osa opiskeluun liitetystä tapahtumista oli koettu erilaisissa opiskelijatapahtumissa tai -bileissä. Samoin raportoiduista vapaa-ajan kokemuksista suuri osa, vaikkakaan eivät kaikki, olivat tapahtuneet erilaisissa tapahtumissa tai juhlimassa ollessa. Harvat vastaajat raportoivat suoraan käyttäneensä alkoholia tai huumausaineita, mutta kontekstista päätellen etenkin alkoholinkäytöllä on voinut olla osuutta tapahtumien kulkuun. Alkoholin nauttimisella onkin todettu olevan usein kytköksiä negatiivisiin lopputuloksiin seksuaalisissa kontakteissa (Livingston, Bay, Hequembourg, Testa, & Downs 2013, 39).

Aineistossa raportoitiin myös kahdesta erillisestä kokemuksesta, joissa opiskelija oli joutunut huumatuksi niin sanotuilla tyrmäystipoilla eli jollakin bi-lehuumeella, minkä jälkeen molemmat tilanteet olivat päättyneet raiskaukseen. Kuten tyypillisessä tyrmäystapauksessa (LeBeau 2001, 40), myös aineistossa kokemuksistaan kertoneet opiskelijat raportoivat raiskaajan olleen heille ennestään tuntematon. Näinkin pienessä aineistossa useampi kertomus tyrmäystipoista osoittaa huolestuttavaa trendiä niiden käytön yleistymisestä.

6.3 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimusaiheen arkuuden vuoksi vastaajien anonymiteettiä oli suojeltava tarkasti, minkä takia esitietojen keruu jäi melko pinnalliseksi. Sen vuoksi kyselyyn on voinut vastata kuka tahansa, eikä tutkimus siis rajoitu välttämättä vain yliopistossa läsnäoleviin opiskelijoihin siitä huolimatta, että kyselyn linkki jaettiin sähköpostitse vain heille. Myöskään vastausten todenperäisyyttä ei voi todeta täysin varmasti, sillä lomakkeessa validiteettikysymyksinä toimivat ainoastaan melko yksinkertaiset esitietokysymykset.

Tutkimuksen siirrettävyyteen eli tulosten hyödyntämiskelpoisuuteen, vahvistettavuuteen eli päättelyn seurattavuuteen ja tutkimuksen luotettavuuteen (Tuomi & Sarajärvi 2009, 138-139) on pyritty kiinnittämään huomiota koko tutkielman aineiston keruun ja raportin kirjoittamisen ajan. Tutkimuksen toteutus on pyritty kuvaamaan mahdollisimman tarkasti ja toistettavasti, analyysin vaiheet on kuvattu todenmukaisesti ja päättelyketjut on pyritty avaamaan mahdollisimman kattavasti, jotta tutkielman tekemisen vaiheet olisivat jäljitettävissä. Laadullisessa, kokemuksia tutkivassa aineistossa toistettavuus ei niinkään ole raportin todenmukaisuuden ja tarkkuuden tavoite, vaan sen on tarkoitus antaa lukijalle mahdollisuus arvioida tutkimuksen luotettavuutta (Tuomi & Sarajärvi 2009, 140).

Kokemusten tutkimiseen liittyvänä haasteena on nostettava esiin se, että yksilön kokemukset erilaisista tilanteista ovat aina subjektiivisia ja niihin heijastuu jokaisen oma henkilöhistoria ja kokemuspohja. Siksi osa kokemuksista voisi jonkun toisen kertomana olla varsin erilaisia, ja jotkin tulkinnanvaraiset seikat saattaisivat näyttäytyä eri valossa. Joissakin vastauksissa esiin nousi asioita, jotka jonkun toisen kokemana olisivat todennäköisesti merkityksettömiä sattumuksia, mutta juuri vastaajalle tapahtuneina hän on kokenut ne merkityksellisinä ja jakanut kokemuksensa tutkimuksessani. Jokainen vastaus on kuitenkin otettu vastaan sellaisena, kuin vastaaja on sen jakanut, ja kaikki kysymykseen vastanneet vastaukset on otettu mukaan analyysiin mahdollisista sävyepäselvyyksistä huolimatta.

6.4 Jatkotutkimushaasteet

Tulevaisuuden tutkimuksissa olisi tutkimukseni aineiston perusteella aiheellista selvittää, kuinka hyvin yliopistojen tarjoamat palvelut kuten häirintäyhdyshenkilöt tai Jyväskylän Yliopistossa toteutetun Student Life -projektin (Jyväskylän yliopisto, 2018) kaltaiset palvelut ovat opiskelijoiden tavoitettavissa, ja kuinka tietoisia opiskelijat ovat näiden kaltaisista mahdollisuuksista edetä kokemus-

tensa raportoinnissa ja käsittelyssä. Aineiston keruussa voisi tällaisessa tutkimuksessa hyödyntää opiskelijoilta kerätyn aineiston lisäksi myös esimerkiksi Ylioppilaiden Terveystieteiden tutkimuskeskus YTHS:n tai Student Lifen tilastoja. Lisäksi voisi olla aiheellista selvittää, kuinka luotettavana tuen tahona opiskelijat kokevat esimerkiksi oman ainejärjestönsä, jonka yhtenä tehtävänä on ajaa opiskelijoiden etua ja tarjota apua opiskelijaelämän ongelmatilanteissa, mutta joka saateen joskus kokea pääasiallisesti erilaisten opiskelijatapahtumien järjestäjänä.

Lisäksi yliopistokontekstiin sijoittuvaa tutkimusta seksuaalisesta väkivallasta kaivataan lisää yliopiston henkilökunnan näkökulmasta. Seksuaaliväkivallasta on monitahoinen ja yleinen ilmiö, joka saa erilaisia muotoja eri työyhteisöjen välillä mutta vaikuttaa kuitenkin laajasti työhyvinvointiin (Vilka 2011, 62–63). Siksi olisi tärkeää tutkia opetushenkilökunnan kokemuksia häirinnästä tai väkivallasta työpaikallaan, ja suunnitella toimia turvallisen opiskelu- ja työympäristön turvaamiseksi.

Osa vastaajien raportoimista kokemuksista ilmensi tasa-arvolain vastaista käytöstä yliopiston henkilökunnan osalta, ja kaikille turvallisen opiskelu- ja työympäristön turvaamiseksi tästä oli ilmoitettava eteenpäin. Kenenkään yksittäisen vastaajan vastausta ei kuitenkaan sinänsä lähetetty eteenpäin, ilmoituksessa ei kerrottu tarkasti tapahtumien kulusta, eikä vastaajien täyttämää esitietoja käytetty yksittäisen henkilön identifiointiin vaan tulokset esitettiin yliopiston hallinnolle tämän tutkimusraportin muodossa.

LÄHTEET

- Aaltonen, S. (2009). *Tytöt, pojat ja sukupuolinen häirintä* (2. p. ed.). Helsinki: Gaudamus.
- Abel, K. (2017). *Where sexual harassment, sexual violence and title IX intersect*. Portland: Point Park University.
- Campbell, R., Sefl, T., & Ahrens, C. E. (2003). The physical health consequences of rape: Assessing survivors' somatic symptoms in a racially diverse population. *Women's Studies Quarterly*, 31(1), 90–104.
- Fisher, B. S., Cullen, F. T., & Turner, M. G. (2000). *The sexual victimization of college women*. Washington D.C.: U.S. Department of Justice Office of Justice Programs.
- Heikkinen, M. (2003) Sukupuolinen ja seksuaalinen häirintä sekä ahdistelu Oulun yliopistossa – haasteita toimenpiteille. Teoksessa Sunnari, V., Laitinen, M., Guiney, J. J., Kangasvuo, J., Heikkinen, M., Kuorikoski, N., . . . (Toim.). *Leimattuna, kontrolloituna, normitettuna: Seksualisoitunut ja sukupuolistunut väkivalta kasvatuksessa ja koulutuksessa*. (s. 145–157). Oulu: Oulun yliopisto.
- Heikkinen, M. (2011). Tapaustutkimus yliopiston tasa-arvopolitiikasta: Seksuaalinen häirintä. *Aikuiskasvatus*, 31:3
- Hirsjärvi, S., Sinivuori, E., Remes, P., & Sajavaara, P. (2000). *Tutki ja kirjoita* (6. uud. laitos ed.). Helsinki: Tammi.
- Jones, E. E. & Kelly, J. R. (2012). Investigating Emotion and Affect in Groups. Teoksessa Hollingshead, A. B. & Poole, M. S. (toim.), *Research methods for studying groups and teams: A guide to approaches, tools, and technologies*. (s. 154–172) New York: Routledge.
- Jyväskylän yliopisto. (13.3.2018). "Student Life - kehittämistä ja toimintaa opiskelun tukena". Haettu osoitteesta <https://www.jyu.fi/studentlife>
- Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta JYY. (14.3.2018). "Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus". Haettu osoitteesta <https://jyy.fi/palvelut-opiskelijalle/apu-tuki/tasa-arvo-ja-yhdenvertaisuus/>

- Kanerva, A. (18.2.2018). Seksuaalisesta häirinnästä syytetty elokuvaohjaaja Lauri Törhönen Arto Nybergin ohjelmassa Ylellä: "Siellä on ollut joku muu kuin minä". *Helsingin Sanomat*. Viitattu 12.3.2018. Haettu osoitteesta <https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000005572520.html>
- Kiianmaa, N. (2012). *Tasa-arvoarometri 2012*. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.
- Krebs, C. B. (2007). The campus sexual assault (CSA) study: Final report: Performance period: January 2005 through december 2007.
- Laine, T. (2010). Miten kokemusta voidaan tutkia? Fenomenologinen näkökulma. Teoksessa: Aaltola J. & Raine V. *Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2*. Juva. PS-kustannus.
- Laki miehen ja naisen välisestä tasa-arvosta* 8.8.1986/609, 1§ & 5§-5a§. Valtion säädöstietopankki Finlex. Viitattu 18.1.2018. Haettu osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1986/19860609>
- LeBeau, M. A. (2001). *Drug-facilitated sexual assault: A forensic handbook*. San Diego: Academic Press.
- Livingston, J. A., Bay, L. Y., Hequembourg, A. L., Testa, M., & Downs, J. S. (2013). Mixed drinks and mixed messages: Adolescent girls' perspectives on alcohol and sexuality. *Psychology of Women Quarterly*, 37(1), 38–50.
- Mankkinen, T. (1995). *Akateemista nuorallatanssia: Sukupuolinen häirintä ja ahdistelu helsingin yliopistossa*. Helsinki: Helsingin yliopisto, tasa-arvotoimikunta.
- Pasanen, J. (2003). *Sitä ei voi enää nimittää pelkäksi vitsailuksi: Selvitys sukupuolista häirinnästä ja ahdistelusta tampereen yliopistossa*. Tampere: Tampereen yliopisto.
- Rigatelli, S. (31.1.2018). Naiset elokuva-alalla kertovat professori Lauri Törhösen vuosia jatkuneesta ahdistelusta - "Häirinnästä tuli sukupolvikokemus". *Yle Uutiset*. Viitattu 12.3.2018. Haettu osoitteesta <https://yle.fi/uutiset/3-10051511>
- Rikoslaki* 24.7.1998/563, 20. Luku Seksuaalirikoksista. Valtion säädöstietopankki Finlex. Viitattu 14.3.2018. Haettu osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001#L20>

- Saari, J., & Villa, T. (Toim.). (2016). *Opiskelijabarometri 2014: Katsaus korkeakoulu-opiskelijoiden opintoihin, arkeen ja hyvinvointiin*. Helsinki: Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiö Otus.
- Tolonen, A. (23.2.2018). SK: Panu Rajalaa syytetään seksuaalisesta häirinnästä Tampereen yliopistossa – Rajala Aamulehdelle: "Jos on tapahtunut, kuullut sen aikaiseen leikkimieliseen seurusteluun". *Aamulehti*. Viitattu 13.3.2018. <https://www.aamulehti.fi/kulttuuri/sk-panu-rajalaa-syytetaan-seksuaalisesta-hairinnasta-rajala-aamulehdelle-jos-on-tapahtunut-kuullut-sen-aikaiseen-leikkimieliseen-seurusteluun-200766764/>
- Tuomi, J., & Sarajärvi, A. (2009). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi* (6. uud. laitos ed.). Helsinki: Tammi.
- Vilkka, H. (2011). *Seksuaalinen häirintä*. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Vladutiu, C. J., Martin, S. L., & Macy, R. J. (2011). College- or university-based sexual assault prevention programs: A review of program outcomes, characteristics, and recommendations. *Trauma, Violence, & Abuse*, 12(2), 67–86.

LIITTEET

Liite 1. Saatekirje lomakkeessa

Hei!

Olen kasvatustieteen pääaineopiskelija Jyväskylän yliopistosta, ja teen kandidaatin tutkielmaani seksuaalisen väkivallan esiintymisestä yliopistokontekstissa. Tutkimuksessani seksuaalisen väkivallan käsite kattaa kaikki seksuaalissävyytteiset, epätoivotut kontaktit kuten esimerkiksi verbaalisen häirinnän tai fyysisen kontaktin.

Tutkimukseni aihe on arka, mutta vastaathan silti mahdollisimman todenmukaisesti. Aineistoa käytetään vain omiin opinnäytetöihini, ja se säilytetään salanasuojattuna. Vastaaminen tapahtuu anonymisti, eikä esitietoja käytetä vastaajien tunnistamiseen. En luovuta aineistoa kolmansille osapuolille, ja aineisto tuhotaan opinnäytetöiden valmistumisen jälkeen.

Mikäli sinulla on jotain kysyttävää tutkimuksestani tai lomakkeesta, minut saa kiinni sähköpostilla osoitteesta (tutkijan sähköpostiosoite).

Voit käyttää yhteydenottoon myös jotakin anonymia sähköpostiosoitetta, mutta mainitsethan jo otsikossa kandikyselyn jotta huomaan kysymyksesi varmasti.

Kiitos vastauksista jo etukäteen!

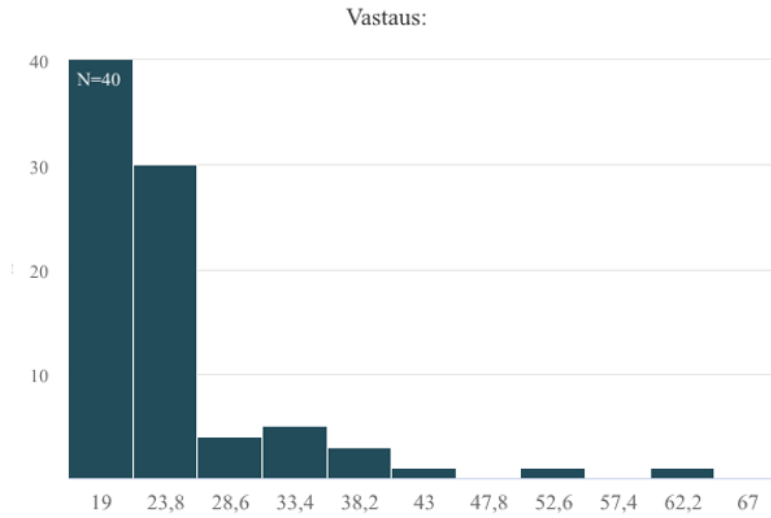
Liite 2. Kyselylomakkeen kysymykset

1. Ikäsi numeroina
2. Sukupuolesi
  - a. nainen
  - b. mies
  - c. muu
3. Yliopisto, jossa opiskelet
4. Tiedekuntasi
5. Kerro mahdollisimman tarkasti tilanteesta, jossa kokemasi tai todistamasi seksuaalinen väkivalta tapahtui. Kerro myös, oliko kyseessä opintoihin liittyvä vai vapaa-aikaan sijoittuva tilanne. Halutessasi voit kertoa useammasta kuin yhdestä kokemuksesta.

Liite 3. Vastaajien taustatiedot: ikäjakauma ja sukupuoli

1. Ikäsi numeroina

Vastaajien määrä: 85

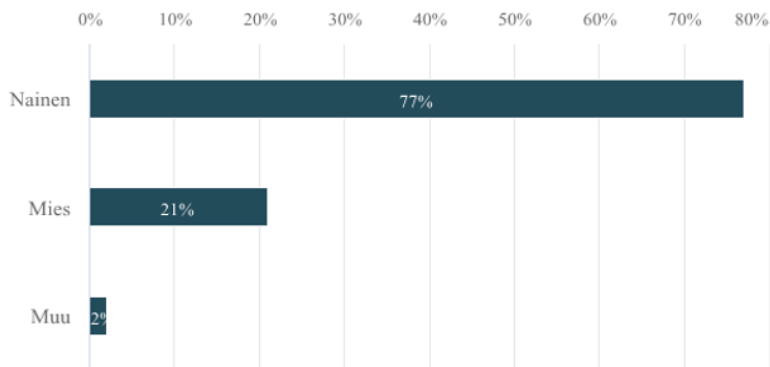

	Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
Vastaus:	19	67	26	24	2210	7,52

Kuva 2: Vastaajien ikä.

2. Sukupuolesi

Vastaajien määrä: 85

	N	Prosentti
Nainen	65	76,47%
Mies	18	21,18%
Muu	2	2,35%

Kuva 3: Vastaajien sukupuoli.